

Landskap: Småland
 Härad: Kinnared
 Socken: Fäderslöv
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Erikus Karlsson
 Adress: Jernvägsgatan 2, Alvesta
 Berättat av: Karl Gustaf Petersson
 Född år 1872 i Kalasvik.

Mätning vid sjukdom.

Min far Karl Gustaf Petersson, Skreda-
 torp, Fäderslöv berättar huru han ble-
 batad från sjukdom genom mätning:

I mitten på 1890-talet hön-
 ja dräng hos Bengten Gustaf Anders-
 son i Förmelarp i Kalasvik. Ja fick
 bra om då Gustaf & hans hustru
 Maria, & ja bra att ja hade blivit
 vedat bra på Förmelarp om inte
 Gustafs syster den gamle nämnden-
 nen hade varit där. Hon då sa så kon-
 us vi inte li beröra på våra
 bellkar. Han sa snål & grådig som

självaste synden ä' kan sökte rock
att ja va lite få glaa ä' me öth-
sam kan va gemmelreligiösä' ä'
ja brukte va ute ä' dansa om nästa
mån.

Ja kom te Farmstorp på lösten.
Gableen ä' ja va ikar ä' kivades
flerfalldiga gänga' enne ventäus
lapp, men den datta osamjan best
inte ut förrän i påresättningen
båen ätha ja va diltkommen. Men då
ble ja så sjä på gableen, på att
ja höllde på ä' göra me olöbli
på än.

Då va ja så, att en på den tiden
då nu ä' fråjan om som bengadgång
även hade en del naturaförmaner

jämte den lilla kontanta lön en
hade. Jämte så del annat skulle ja ha
ett litet påslån på gån. Ja skulle
ja sätta en skäppa på ö borgen
skulle släppa te dom.

Den där vi satte påslån på gån
en kille ja på nå ä skäcka opp
färd te dom på skön. Nå ja kom
hem ä skulle äta mer afton såe för
lov te me att den inte va redit
fadia, men att mens ja väntade kon-
ne ja gärna gå ut i påskållan
ä mata te mina påra. Då gick ja
ä ja ta holians gott mål, ja si ja
va fattig ä de som me, ä ~~gott~~ borgen
va rika som ett troll.

Nå ja hade mitt te påslån, så

så släppte jag dem i en säck, som jag
sen satte uti en kruk. När jag
gick in i st. Så kom inga så
sa jag: "Ja nu Gustav har jag mitt
te mina påsar, di ska ha uti
kruk. Den gamle nämndemannen
gladdt mitt på mig, & ingen si
annu hade kunnat, så gick han
ut. Vi funderade nok lite. Vår
på va jag kan hade så mycket bättre
Ja begrep att den jobben va att
i måtte om mina satespatatä.

Ätte mer efter va jag nysat ut
kommer te skän & hade just bö-
jat & stäke opp en nyå de, så
den gamle nämndemannen kom
stilla. Då syntes på långt håll att

Kan va kemist oppsarrade. Han
fästade i alla mårmånen, i nåken
va missna ju må ifrå må
så skrek han:

- att du inte skäms din laxe
stock, måla te de måra en å en
halv skäppa på en släkt för en.
Då å ja vara juorist, å vore då
dått på skulle ja bara om att fö alla
månska då att du finge skämmas
åjunks å de din fergängade dröm
mel...

Länga hängde inte gubben för den
ja ble alles blom me alla faseri.
Ja slängde ifrå me lömmarna, fukt
ett bra laxe om den skafket på den
stora skapiskan å måde att

gabben ä skrek:

- Då ä inte ja som få skänkas
utas ni gabbasate. Ni ä ju så
snälla ä ljuva, så snat komma väl
den ondt ä ha så ljuv levanes.
Men häa ska ni min själ få så
att ni mens att.

Ja sprang ett slag äth gab-
ben ä sålode att ja skall ge ko-
nom en släng på piskesnatsen.

Den ven nära haas äron, men
makte honom, då gjorde ja inte.

Gabben linkode i väg då fotaste
han konne från lannet. Ja fästa
ni då samma va då va präjan
om. Han skulle naturligtvis hem
ä skallra för husbonnafalket.

Då gick en stonn, sen kom hus-
 borgen må stara länge skj. Hö-
 rå, lundt ja, na å då kokte fläsket
 stekt, nu laa gabben såkäl stället
 me illo ut.

- Jaha, Kalle, så husborgen. Nu å
 då nok bäst att du slata din
 tjänst låa på gåår, ähsson int
 du å swafan kom komma övrens.
 Då å syng, ja ja laa allhi tökt
 att du å en bra arbetare Kalle.
 Å nu met i vandrarna å då
 nok rockas så swaast å ja taj
 i väsen annen. Så då å nok
 bäst att du laa ifran steno
 å gåå du kom å jocko i kap dina
 penalt. Så ska ja skjassa då kom

i kaällningen.

Ja gjoro som bungen sa, o i
kaällningen sa vi fadio o åka i
frå göden. Ja sa åja o kasbonga-
maran, men den gamle kammaren
kun seyntes inte k. söringe
i kassen. Men så ja kom ut på
fäggan, så sta han där o blånge
snitt o lett på me. Så ja hade
slut på kassen o sta o spånade
den på vagnen så sa gubben:
- ja nu halli så slappa vi o kivas
meå. Så ja fästia, att da ska vock.
Men ett ska ja se då må, halli.
En gång i tiden ska da få igen så
att du sprang allt me i åstemed-
das. o så sa att ja inte kan ge de

igen att någon ja leva, så ska ja
komma igen å ge de att en gång
nå ja å döds.

Ja ska se, att ja bara skrattade
åt gabben. Å lik åtk hade ja glömt
alltidkap.

Då gick ett tre fyra så. Ja gifti
me å flötade te besle (Vidväsle)
å ja glände precis å den gamle
nämndemannen. Men en da fick ja
ett brev från min gamle kasonge
då i Kalsvik. Han skrev å talte
om att den gamle nämndemannen va
då, då va mest upps i den bräste
börningen. Å han va illa utsatt
nå arbetet. Å nu onrade han om
inte ja kunne komma dit en vecka

måen di geck den gamle i jaan. Ja
skulle få bra betalt i allting.

- Älskar den gamle nämnde mannen
inte fanns längre, så la ja dit, ätte
sam ja allti. Tänk om på borgen
i moron. Alla sedan geck jaät,
omman som tien allti göö, nå en ha
moat i göra. Å ja ländte allri
på att ja vatt oan må den gamle
som lå där oan jaä.

På löden for husbongen te stan
ja ä läpa ing en del te gravälst.
Lå de sent på kvällen ingon kon
kom hem, men ja satt opp i vänta
ja ja skulle ta mat honom i sätta
ing. Kistana i skallst.

På borgen kom så geck ja at ä

spönade ifrån lästerna och dro ing fjädrar
saguen i vagnboen. Ja liksom att
då va lite kasligt när man
då ju lik på loen men så då va
ja direkt inte. Men nå ja va fadern
och skulle gå ing igen kände då nåt
kastat. Så si nå ja va kammaren
nått på gäsplassen, så va då precis
som om då hade varit nånn som hade
labbat eniskallå näve på min panna.
Ja bjöte och darrade i hela kroppen,
och skaka som uti frassa. Nå ja
kom ing, så va ja likbliska i ansik-
tet, så bengen frjode va då i stes-
dans namn bara gick åt me. Ja svar-
te honom att ja inte hade gått ut
en gång till den kaallen, om ja så ka-

de följt hela Kalassvik.

Makelitt va då ja ble då sjukast
ja kaa vatt i hela mitt liv ja ble
så pass att ja inte kunne röra me
knappt. Å ett paa då ätte begrav-
ningen fick borgen skjuta me den
hit ke Besle. Ja far illa å plågades
hemskt å å samma opps. Ja va så pass
asre, att borgen fick lära hälla
me opps i bitais.

- Å Harre Jesus name! Han
kaa "räkat ut för näst" så di
då komma nä ja kom hem. Om han
inte ja bet för då då ble å han
säkat sitt olöckli.

Då va bara en sak å göra för
di - di måste ha Taj i näst, som

"kanne göra näst." Då sa enda såv-
ningen få den som kammil ut förda
övnakulid.

Ett stöcke kammil på bodd frä-
ka - Märta, en knektakäring. Kong
sa ingen redia brallkäring disakt
men kong hade skäll för ä kanna
en hel del mer än bealitt folk.

Maå skeckade be på henne, ä då dräp-
de inte länge forrån käringen kom.

Ja så i sängen ä plijades. Nå kong
hade kallat "goda" så bjök kong ä omä-
säka me må då samma. Kong skakade
bänkt som på kett. Det var ingen-
ting ä kivila på - ja hade säket ut för
näst övnakulid.

Gumman ville ha naga reda på ha

då hadde gått t. ja berättade allt så
noga som ja kunne å kong lyssna-
de oppmärksammat. Å ibland skät
kong ing må en en fråja. Kong oo
replitt noga må å få røde på allt.

- Då å en lunket trökia historia,
du kaa råket ut få kalla stackare, sak
kong å reytade pannen. Då å såkät
den gamle nämndemannen som kinn-
mats för att du ville stå en må ka-
piskan. Å råka ut få di ~~de~~ då
å minsonn inte då bästa. Då finns
bara ett sätt å komma ifrå att,
kalle, å då å att du märk matas.

Ja kide allri sett må en nån mat-
ning förr å ja lå smått å ansade
om ja skulle överleva du, messna

nå kong bjödde å fömla må en saks-
kniv, som kong hade hatt måte.

Kong hade en rätt ~~metod~~ en-
kel metod på sina mätningar.
Triska. Mästan. Kong la bara å se
schälletten å så beklode kong ing
sakskniven i den. Sen så mätte kong
den ene armen på må må den. Kong
mätte från armbåjen k fingäspit-
sana. Å nå kong då hade gått så
la kong å framlade den i kapslock-
lade schälletten en lag. Å så saks kong.

- Nu gå de se om mätningen löker
Pi om då ska gå bra så måste saks-
kniven måna se i schälletten. Gärä
den inte då, Kalle, så ska ja se da
må att du alldeles säkert måste

ibåg. De den gamle nämndemennens
grav ä be om fälählse.

Je få erkänna så, att je bradd
inte mår på måtningen. På je had-
de rätt så svöäl få ä läta bli ä
grina. Om Frisko-Härtan hang va
så allvarlig hang som om hang ha-
de vatt må om sin egen begrä-
ning.

Nå hang hade bramlat kläst
en stonn so hang appat. Om så
skall lökas bra? Jijomensen.

Nå hang hade fatt om schallitken
så fek hang si att rakkniven
hade vänt se. Mätningen hade lök-
ats.

- Så va så folio väl så se, gum.

man. Vi hade då inte löskatts hade du
allri blitt bra förrän du satt ut den
gamle nämndemannens gräv i be om
fåläklos. Mäntro då ha sig till det
att du sprang äth en må oapiskus.
- Falia väl att du kunne bala
kallasteskus, sa må. Nu måste
du väl ha näst gatt må de kem.
få allt äth beståa. Å äth som
vi neys hade slaktat, så fesk hang
då ett istäbang och en fläska-
kus för sin hälsajdagärlus.

Men krygä ple ja då inte må då
somma. ja fesk leggs ett par veker
äth äth. Triska-Mäntro kan ä bitade
te me, nå då hade gatt en veka.
Å då sa ja tena, att ja inte trod.

de så värt möcke på hennes
märkning. Men då så svarade
hans.

- Du ska inte tänka, att du ska
gå om på en gång. Kalle, Många du
ska tänka på att du sprang äke
den gamle nämndamannen må ska
piska. Å han ho nog menat
att han skulle ge de så att du
meant att.

Ja, då va historien om nu då gick
te nå friska. Märken mätte må.
Då fanns nok andra i båden som
mätte folk, men om di enöndre sam-
ma mätte, då var ja inte.